

Per un sindicalisme alternatiu

l'esquerda

www.cgtense.pangea.org • cgtense@cgtcatalunya.cat • DL 36887/92

Federació
d'Ensenyament
de CGT
de Catalunya
Via Laietana, 18,
Planta 9
08003 Barcelona
Tf. 932687825

febrer 2014

Pel dret a l'avortament

7 de
xerrada **març** 18h CGT Via Laietana 18 BCN

JO pareixo **JO** decideixo
DESOSBEIEIXO

avortament lliure i gratuït

PARLARAN:

- Llum Ventura Gil**
Genealogia de la lluita entorn a l'avortament: 1934...
- Rosa Ros**
Experiències entorn a l'avortament en el Franquisme i en la Transició
- Montserrat Cervera Rodon**
Dret a l'avortament, història i lluita per la llibertat feminista
- Joana García Grenzner**
Ofensiva de les dretes conservadores: Desobeir des de baix i juntes

Quan encara ressona en la nostra memòria els crits i tantes i tantes manifestacions sortint al carrer cridant i lluitant : «Dret a l'avortament lliure i gratuït»; «Nosaltres parim, nosaltres decidim», «Dret al propi cos» ens adonem que han passat 30 anys d'aquesta lluita, i ara ens preguntem que ha passat, com és que hem retrocedit amb passos de gegant ?? . Com és que els drets aconseguits amb tantes lluites i esforços de tantes i tantes dones, ens els treuen.

Perquè tot allò que ens va costar tants i tants anys de lluita de poder aconseguir, ara se'ns és tret per un avantprojecte de llei, que no respecta cap dret de les dones. Una llei on se'ns eliminen els nostres drets i llibertats.

Però les dones no renunciem al nostre dret a decidir al nostre cos, a la nostre maternitat, a la nostra vida. Anem a seguir lluitant per recuperar els nostres drets, continuarem lluitant contra aquesta llei del ministre Gallardón, contra aquest atropellament i abús de poder dels poders ultraconservadors que juntament amb la Conferència episcopal pretenen relegar-nos a les dones només a una finalitat reproductiva.

La nova llei d'avortament elimina el dret assolit per les dones per poder avortar a la sanitat pública. Amb la situació de crisi actual aquesta llei ens tornarà a abocar als avortaments clandestins -altre cop més- amb el risc que aquests representen per la salut de les dones. Això és

terrorisme d'estat cap a les dones.

La llei presentada atempta contra la dignitat de les dones en la seva lluita per la igualtat en les últimes dècades, que tantes i tantes lluites ens va costar d'aconseguir.

És una llei totalment ideològica que pretén imposar la moral catòlica i conservadora que volen per a tota la societat, una llei que planteja l'avortament com un delictes, com un assassinat.

A més amb aquesta llei s'elimina del tot el projecte de fer una veritable política preventiva que tingui en compte l'educació sexual i afectiva, els programes de planificació familiar, el foment de l'accés i l'ús dels mètodes d'anticoncepció, la formació i prevenció dels joves, etc, que apostin per una igualtat entre homes i dones.

No se'ns respecta cap dret a les dones, se'ns desplaça a una situació d'inferioritat i desigualtat.

Aquesta reforma és una altra retallada dels drets de les dones i és un greu pas enrere en la nostra lluita per a la igualtat, generant una violència institucional i desplaçant a la dona a una situació d'inferioritat, submissió i desigualtat.

Continuarem lluitant, perquè avortar no és un caprici, és un dret, no una obligació ni un delictes, és un dret que ens correspon, perquè

**NOSALTRES PARIM, NOSALTRES DECIDIM.
; AVORTAMENT LLIURE I GRATUÏT!**

Educació sexual per decidir

Partint de la premisa del 15M “La revolució serà feminista o no serà”, en aquest text recordem alguns intents de les dones al llarg de la història, lliures en l'àmbit personal, per establir uns paràmetres legals per aconseguir una Vida més lliure, digna i justa per a elles i, per tant per a l'home, com a ésser humà, en general.

Les seves aspiracions i els entrabancs que van trobar revela la naturalesa d'uns poders omnipresents: el patriarcat i tot un sistema de creences (difós per l'Església i la moral) i de lleis que han permès la seva vigència. L'eix d'aquestes idees és la concepció subalterna (entre perillosa i disminuïda) de la dona, la negació del seu cos i del seu dret a decidir sobre ell i la seva vida, i la consideració de la maternitat com quelcom de sublim que per a les dones pot convertir-se en una llosa.

Més enllà de l'anècdota, recordem un exemple curiós i significatiu, poc tractat pels llibres d'història: el de Teodora, esposa de Justinià el Gran de Bizanci, coronats l'any 527. Dona de gran intel·ligència i caràcter, ex-prostituta, va aportar al dret romà, codificat per l'emperador en el Corpus Iuris Civilis, el seu coneixement de la realitat, lliure d'hipòcrites componendes morals, per defensar els drets de les dones: va legislar i promulgar lleis que permetien que les dones poguessin ser propietàries i heretar diners i riqueses; el dret al divorci; el matrimoni lliure entre classes, races i religions; la despenalització de l'adulteri; el DRET A L'AVORTAMENT; la punició de la violació; que els prostíbuls estiguessin en mans de dones i no d'homes; la prohibició de la prostitució forzada; també va vetllar per establir una oferta de sortides professionals per a les dones que deixaven la prostitució.

Molt més a prop en el temps, Olympe de Gouges, amb l'horitzó de la llibertat, la igualtat i la fraternitat, va publicar al París del segle XVIII la Declaració Universal dels drets de la Dona. A més de l'enorme significat d'aquests Drets, redactats en femení, i del seu impuls per instaurar el divorci, Olympe de Gouges va ser sensible i va treballar per a causes com l'abolició de l'esclavitud.

Més a prop encara, a les acaballes del XIX i començaments del XX, en un ambient ideològic convuls que qüestionava el sistema des de molts diferents àmbits, van proliferar associacions on les dones van entendre que la dona, per alliberar-se, necessitava formació i van reivindicar la laïcitat de l'escola i la societat. Podem admirar fotografies d'una manifestació convocada per dones el 1910 reclamant aquesta laïcitat. Mentre els països del

voltant van definint el que seran les bases de l'estat aconfessional i de l'escola laica, a Espanya, però, “la retòrica catòlica impregnava amb absolutisme dictatorial la vida quotidiana de la població femenina i, en especial, de les camperoles”. L'educació de la dona va ser acceptada pels homes liberals, socialistes, lliurepensadors en general però valoraven la dona per sobre de tot per la seva missió reproductora.

Als anys 30 el Grupo Cultural Femenino, anarcofeminista, va endegar una campanya educativa i cultural per aconseguir l'alfabetització i formació política de les dones, per ensenyar oficis a les més necessitades. Senyalaven una “triple esclavitud de las españolas: la ignorancia, ser hembras y reproductoras”. El perfil organitzatiu era autogestionari. D'aquí va sortir Mujeres libres, revista cultural d'enorme èxit, que va aglutinar milers de dones amb el desig i l'empenta per aconseguir aquelles fites.

L'any 1935, Islàndia va ser el primer país europeu en reconèixer el dret a l'avortament. A Espanya, Emma Goldman, escriptora i activista anarcofeminista, va arribar per col·laborar amb la causa llibertària. Va aportar un tret del feminisme anglosaxó: alliberar les dones d'una procreació sense límits. Va demanar l'avortament lliure i gratuït. Federica Montseny, anarquista i Ministra de Sanitat i Assistència Social de la II República Espanyola, va veure la necessitat d'aquest dret de les dones, i al gener de 1937 va aparèixer en el DOGC un decret que regulava el dret a la interrupció de l'embaràs.

I després va arribar la dictadura franquista.

Manifestació de dones de Barcelona, convocades per Ángeles López de Ayala, el 10 de juliol de 1910, a favor de l'educació laica.

La LOMCE i la masculinitat hegemònica

Molts són els aspectes que han generat dures crítiques envers la LOMCE. Un dels que conté una forta càrrega ideològica, i que en certa manera s'ha vingut considerant com de segon ordre és subvencionar dins la xarxa pública les escoles d'elit que segreguen l'alumnat per sexes. Cal tenir en compte, també, que un bon nombre d'aquestes escoles pertanyen a l'Opus Dei, fent palesa una aliança ideològica entre el govern, l'Església catòlica i la dreta política més conservadora.

Aquest fet de separar l'alumnat per sexe dintre de les aules, no és una novetat, ja que a excepció dels anys de la II República i fins l'any 1970, les escoles públiques del *reino d'Espanya* sempre van segregar l'alumnat per aquest motiu. Lògicament, els resultats sempre foren deplorables, tercermundistes, d'analfabetisme general i, especialment, en el cas de les dones.

Valgui el meu exemple, atès que jo vaig néixer a finals dels anys cinquanta del segle passat i vaig fer els estudis primaris en una escola de nenes. En acabat, vaig continuar en un institut de noies, amb la peculiaritat d'haver de cursar assignatures diferents de les dels nois: les de la Secció Femenina que comprenia *Hogar, Economía Doméstica, Labores, Religión Católica...*, amb l'afegit de ser impartides en llengua castellana, malgrat viure a Catalunya. Ben segur que és fàcil adonar-se d'aquests greuges i molts d'altres que coneixem, els quals van significar veritables atemptats contra la dignitat, la consciència i la condició de ser dona.

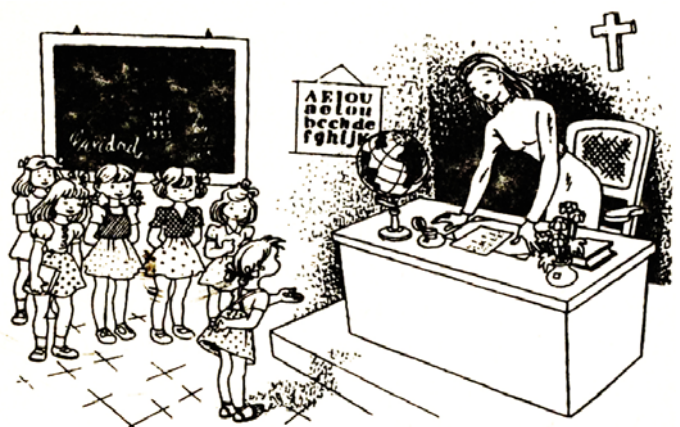
Certament, aquells temps ja han passat, però encara estem pagant amb diner públic escoles privades. I no només això, ja que a la *Llei d'Educació (LEC12/2009, 10 de juliol)*, no hi ha una bona defensa de la no segregació de sexes a les aules, al contrari. Això esdevé un atac ideològic als avenços aconseguits en la nostra escola pública i majoritàriament, va en detriment també de les dones.

Aquesta segregació de sexes a les aules vol ser defensada amb una malentesa justificació pedagògica. És a dir, bàsicament es pretén principalment fer valer dos supòsits: 1) Un millor rendiment acadèmic que afavoriria la desaparició del fracàs escolar; 2) Un desenvolupament biològic diferent entre nens i nenes.

Històricament, si analitzem la formació d'homes i dones, veurem que sempre va estar separada per sexes, ja que temps enrere, es considerava que homes i dones tenien

diferents funcions socials i, per tant, la seva formació havia de ser diferent. I tal com ja sabem, els estereotips establien que el destí social de l'home era el de dirigir el món. El de la dona era el de formar-se només per a la procreació, formació que posava al seu abast nombrosos manuals. Així, és fàcil comprovar que les dones van ser excloses de la formació acadèmica social. **Malgrat això, mai no vam estar al marge de la cultura.** Per tant, aquest fet social mai no s'hauria de confondre amb el primer supòsit, que té com a objectiu el millor rendiment acadèmic.

Pel que fa al segon supòsit referit al desenvolupament biològic, no cal explicitar que hi ha diferències entre homes i dones. Ningú no discuteix qui dels dos patirà perquè això

ja està implícit al cos de manera intransferible. Però aquestes diferències no tenen per què comportar destins o una participació social diferent i tornar a una segregació escolar, que amb tota seguretat amagaria un perjudici evident pel sexe femení.

És interessant saber que, actualment, només es compta amb l'experiència de segregació de sexes a les aules, en escoles d'elit. No hi ha cap estudi, ni empíric ni metodològic rigorós important, que sigui representativament aconsellable. Ni tan sols a favor d'una disminució del fracàs escolar com es pretén assegurar.

Aquest anomenat fracàs escolar, dit sigui de pas, és majoritàriament masculí i amb escreix. Ara bé, aquest «fracàs escolar masculí», cal no oblidar que NO només es produeix a l'escola, sinó que hi ha un factor social d'allò que significa ésser home, lligat amb el comportament i la violència. En gran part és aquest factor social el responsable del fracàs escolar masculí.

Aleshores, per què l'escola mixta? Per què estem a favor de l'escola mixta davant de l'escola segregada per sexes? És indubtable que és l'espai social més democràtic on viurà una persona al llarg de la seva vida. És on es té l'oportunitat de créixer cognoscitivament, adquirir aprenentatges i destreses enmig d'un entorn social divers, que ajuda a percebre i acceptar les diferències, la primera entre elles, la sexual.

És innegable que l'escola mixta té un gran camí al seu davant. Els moviments pedagògics aporten millores i avenços en associació amb experts i tècnics en altres camps. Però siguin quines siguin les seves aportacions i propostes sobre l'escola inclusiva, no serà mai real si no tenen en compte la primera diferència que moltes d'elles obliden: ser home, dona o el que es vulgui ser. L'escola, la coeducativa i més lliure, a l'aula, al pati, als llibres, als aprenentatges afavoreix una diversitat de models masculins (oposant-se al model hegemònic tradicional) tot incloent la diversitat femenina de manera sistemàtica.

Una escola esbiaixada d'aquest model mixte, representaria un pas enrere en tot, s'allunyaria del sistema social en què vivim, deixaria d'imitar-lo i s'oblidaria de la diferència i que cal respectar les dones. La segregació per sexes a les aules les podria tornar a convertir en ciutadanes de segon ordre i els homes tornarien als seus patrons de masculinitat clàssica, patriarcal, de nefast record.

En resum, pagar amb diner públic una escola segregada com s'ha votat a la LOMCE només obeeix a una qüestió ideològica que afavoreix les posicions més conservadores de l'Església Catòlica Apostòlica i Romana, del PP i de la dreta política. Cal recordar que aquesta religió, així com la de l'Islam o la jueva, mai no han acceptat les dones en la seva jerarquia. Fonamentalment, volen dones obedients, submises i dependents. Cal traçar una mirada global a tot plegat que va de bracet amb reforma de la llei de l'avortament, perquè **en definitiva es tracta d'una creuada contra les llibertats femenines.**

Els centres de *planning*,

Una experiència feminista d'autogestió

La llarga nit del franquisme i el capvespre velat de la transició enfosqueixen la història del moviment més recent que les dones vam protagonitzar arreu de l'Estat espanyol, durant l'efervescència del moviment feminista als anys 70 i 80.

Actualment, els nostres drets com a dones, i específicament com a dones de classe oprimida, es troben més en perill que mai. Per tant, obrir el llibre de la nostra història feminista per la pàgina de les accions durant la transició a favor del dret al propi cos, la lliure sexualitat, l'avortament lliure i la maternitat desitjada esdevé una inspiradora experiència d'aprenentatge i *empoderament*.

La salut femenina és un tema de referència dins del moviment feminista de la transició, recuperant una perspectiva integral que introdueix, a més del fet biològic, el fet psicològic i el social per entendre la vivència de les dones amb el seu propi cos. És un moment de descobriment i d'eclosió entre dones. De separar la sexualitat femenina de la reproducció, de reivindicar la maternitat com una decisió no imposada, de reivindicació del plaer, d'autoconeixement, de la pràctica de la política no mixta. A tot arreu sorgeixen grups de dones entorn a aquest tema i es creen Centres de Planificació Familiar (*Centres de Planning*) els quals van representar una alternativa d'informació sobre sexualitat i anticoncepció, fora de la sanitat, amb personal mèdic i no mèdic controlat pels grups de dones. Aquests grups van començar a estudiar i divulgar informació sobre els anticonceptius, l'autoconeixement i l'autoajuda, a assessorar-se entorn a l'avortament, a aprendre a realitzar-los en clandestinitat i a acompanyar-se en el procés. Es va aconseguir la col·laboració de personal mèdic, metgesses i infermeres, sempre amb una perspectiva d'atenció a les dones no com a pacients sinó com a usuàries i participants. Van tenir un paper rellevant el grup DAIA (Dones per l'Autoconeixement i l'Anticoncepció), els grups de dones als barris, les dones dels sindicats, les professionals de la salut. A partir de les eleccions democràtiques del 79 es crea una xarxa de centres municipals en pobles i alguns barris, i la necessitat d'una llei de l'avortament es converteix en un tema estrella pel moviment, que genera manifestacions i reivindicacions. Anys més tard, el PSOE, ja en el poder, va endegar una campanya de cooptació dels centres de *Planning*, que arreu acabarien tancats o reabsorbits pel sistema sanitari ja a la segona meitat dels vuitanta, perdent així gran part del seu potencial revolucionari, passant d'estar en mans dels grups de dones que els havien creat, al control per part de l'Estat.

En el camí, però, l'experiència autogestionària i *entre dones* dels *Plannings* va aconseguir capgirar molts dels pilars que sustenten el Patriarcat i que ara semblen revifar. És per això que cal interrogar de nou aquest moment històric, perquè en ell trobarem invencions, pràctiques i desitjos que parlen de la llibertat femenina, com un camí que et porta a casa després d'un llarg viatge. Un llarg viatge que sembla que ara haurem de tornar a emprendre si volem protegir la saviesa dels nostres cossos, el desig i la llibertat. Però no ho fem soles, sinó amb el llegat de les nostres mares i àvies, com un avís per navegants que ens diu, amb veu confiada, que cap tempesta podrà amb aquesta força.